
Y CYNGOR 28/02/13

Yn bresennol: Y Cynghorydd Selwyn Griffiths (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Huw Edwards (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr: Stephen Churchman, Endaf Cooke, Anwen Davies, Lesley Day, Eddie Dogan, David G. Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, T.G. Ellis, Alan Jones Evans, Aled Ll. Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Alwyn Gruffydd, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, John B. Hughes, Louise Hughes, Jason Humphreys, Peredur Jenkins, Aeron Jones, Anne Ll. Jones, Brian Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, Eric M. Jones, John W. Jones, Linda W. Jones, Llywarch Bowen Jones, Sion W. Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Christopher James O'Neal, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, W. Tudor Owen, Nigel Pickavance, Peter Read, Caerwyn Roberts, John Pughe Roberts, Liz Saville Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Paul Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed W. Williams, Gethin G. Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John W. Williams, Owain Williams, R.H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies, Robert J. Wright

Hefyd yn bresennol: Harry Thomas (Prif Weithredwr), Dafydd Lewis a Dilwyn Williams (Cyfarwyddwyr Corfforaethol), Dilys Phillips (Swyddog Monitro/Pennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Geraint George (Pennaeth Strategol a Gwella), Morwenna Edwards (Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden), Dewi Jones (Pennaeth Addysg), Arwel Ellis Jones (Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol), Janet Roberts (Uwch Reolwr Cyflawni a Chefnogi), (Iwan Evans (Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol), Geraint Owen (Uwch Reolwr Adnoddau Dynol) a Gwyn Parry Williams (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu)

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Craig ab Iago, Chris Hughes, Dyfrig Siencyn, Eurig Wyn

Agorwyd y cyfarfod gyda gweddi gan y Cynghorydd Aeron Jones.

1. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfodydd y Cyngor a gynhaliwyd ar 6 Rhagfyr 2012 a 24 Ionawr 2013 gan nodi cywiriad yng nghofnodion 6 Rhagfyr 2012, datgan buddiant personol yn yr eitem "Treth Cyngor – Hawl Disgresiwn i Ganiatau Disgowntiau" sef nad yw'r Cynghorydd Tom Ellis yn berchennog tŷ gwyliau.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

- (i) Tynnwyd sylw gan y Swyddog Monitro at yr eitem "Cyllideb a Bidiau Cyfalaf a Refeniw am 2013/14 a Strategaeth Ariannol 2013/14 – 2016/17". Nododd y byddai'n bosibl y bydd gan aelod fuddiant mewn cynnig penodol o fewn y pecyn bidiau cyfalaf a refeniw. Os felly, bydd angen datgan y buddiant, ac os yw'n fuddiant sy'n rhagfarnu, gadael ar gyfer y rhan honno o'r drafodaeth.

Tynnwyd sylw hefyd gan y Swyddog Monitro at yr eitem "Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2013/14" sy'n effeithio ar y Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Penaethiaid Adran. Awgrymodd bod y swyddogion hyn a oedd yn bresennol yn datgan y buddiant ac yn ymneilltuo o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

- ii) Datganodd y Cynghorydd Ioan Thomas fuddiant personol yn yr eitem "Cyllideb a Bidiau Cyfalaf a Refeniw am 2013/14 a Strategaeth Ariannol 2013/14 – 2016/17" gan bod swydd ei fab yng nghyfraith yn fid ariannol.

'Roedd yr aelod o'r farn nad oedd yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a chymerodd ran lawn yn y drafodaeth ar yr eitem.

- iii) Datganodd y Cynghorydd Jean Forsyth fuddiant personol yn yr eitem "Cyflogau Aelodau" gan ei bod yn Gadeirydd y Pwyllgor Apelau Cyflogaeth ac mai'r argymhelliad yn yr adroddiad yw y dylid dyrannu'r uwch gyflog sy'n weddill iddi hi fel Cadeirydd y Pwyllgor hwnnw.

'Roedd yr aelod o'r farn nad oedd yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a chymerodd ran lawn yn y drafodaeth ar yr eitem

- iv) Datganodd y Cynghorydd Elin Walker Jones fuddiant personol yn yr eitem "Ymateb i Rybudd o Gynnig ynglyn â gofal iechyd yng Ngogledd Cymru" oherwydd iddi gael ei chyflogi gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

'Roedd yr aelod o'r farn nad oedd yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a chymerodd ran lawn yn y drafodaeth ar yr eitem.

- v) Datganodd y ddau Gyfarwyddwr Corfforaethol a'r Penaethiaid Democratiaeth a Chyfreithiol, Cyllid, Strategol a Gwella a Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden fuddiant personol yn yr eitem "Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2013/14" gan bod yr adroddiad yn ymwneud â'u cyflogau. 'Roedd y Pennaeth Addysg wedi ymadael â'r cyfarfod cyn y drafodaeth ar yr eitem hon.

'Roeddynt o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

- i) Cydymdeimlwyd â'r Cynghorydd Dilwyn Lloyd ar farwolaeth ei frawd yng nghyfraith ac ewythr.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

- ii) Llongyfarchwyd Ysgol Dyffryn Ogwen ar ganlyniad eu harolwg Estyn, sef rhagorol am y ddau brif fynegydd, rhagorol am berfformiad a rhagorol am ragolygon gwella. Hon yw'r ysgol uwchradd gyntaf yng Ngogledd Cymru i gael rhagorol ddwywaith dan drefniadau arolygu newydd Estyn.
- iii) Anfonwyd copi o'r Cynllun y Gymraeg mewn Addysg i bob aelod gan yr Adran Addysg a thynnwyd sylw'r aelodau at y cynllun gan y Cynghorydd Sian Gwenllian, Aelod Cabinet Addysg a Phlant a Phobl Ifanc.
- iv) Derbyniwyd gwybodaeth diwedd yr wythnos yn cadarnhau bod y Gweinidog wedi cytuno i ryddhau arian y Cytundeb Canlyniadau, sef £1.3m i Wynedd rhag blaen yn seiliedig ar berfformiad 2011/12. 'Roedd hyn yn newydd da iawn i'r Cyngor ac mae lle i ddiolch i bawb sydd wedi gweithio'n galed iawn i sicrhau'r dyfarniad yn llawn, o ran cyflawni a'r monitro.
- v) Tynnodd sylw'r aelodau at y Seminar ar Gyfrifiad yr Iaith Gymraeg a gynhelir ar fore 20 Mawrth 2013.

4. GOHEBIAETH, CYFATHREBIADAU, NEU FUSNES ARALL

Adroddwyd y derbyniwyd ymatebion gan y Gwir Anrhydeddus Simon Burns AS, Gweinidog Gwladol yn yr Adran Drafnidiaeth a Mr Alun Ffred Jones AC, mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Stephen Churchman ynglyn â uwchraddio rheilffyrdd Gogledd Cymru.

5. CWESTIWN

Cwestiwn gan y Cynghorydd Gareth Thomas

"Mae gwerthiant cig yn amlwg yn bwnc sydd yn sylw'r cyhoedd ar hyn o bryd. All y Cyngor gadarnhau pa brosesau a ddefnyddir ar gyfer caffael cig a bwydydd eraill ar gyfer cartrefi preswyl pobl hŷn, ysgolion a chanolfannau eraill a reolir gan y Cyngor? Pa drefniadau mewnol sydd gan y Cyngor i sicrhau bod safon y bwyd sydd yn cael ei gyflawni o radd derbyniol?"

Ateb gan y Cynghorydd Paul Thomas, Aelod Cabinet Gwynedd Iach

"Mae bob Ysgol a chartref preswyl sydd ynghlwm a chytundeb arlwyo'r adran darparu yn derbyn cig ffresh gan ddau gyflenwr lleol yn unig. Mae llythyrau gan y ddau gyflenwr wedi cyrraedd yr adran yn cadarnhau nad oes unrhyw gyswllt i gig ceffyl ganddynt a bod bob darn o gig sydd yn

cyrraedd ceginau'r Cyngor efo gwybodaeth arno ar ffurf 'barcode' sydd yn ein galluogi i ddilyn taith y cig yn ôl i'r fferm lle gafodd ei fagu. Mae'r adran hefyd wedi derbyn llythyr gan gwmni Apetito sydd yn arlwyio prydau wedi eu rhewi i Wasanaethau Cymdeithasol yn cadarnhau bod eu prydau nhw hefyd yn cael eu paratoi o gigoedd fresh, a'u bod nhw wedi profi eu cynnyrch cig eidion ar y 29ain o Ionawr. Mae'r canlyniadau yn dangos bod 100% o'u cynnyrch yn glir o gig ceffyl.

Mae safonau masnach wedi cysylltu â'r adran darparu yn ddiweddar ac maen nhw'n fodlon iawn efo safonau'r bwyd mae'r cyngor yn arlwyio.

Does dim bwydydd sydd wedi prosesu na rhai sydd wedi eu paratoi yn barod yn cael eu defnyddio yng ngheginau'r Cyngor gan mai dim ond cigydd ffres o gwmnïau lleol sy'n cael ei baratoi a'i arlwyio yn ein safleoedd. Nid oes unrhyw fwydlen wedi newid, nag unrhyw eitem wedi ei dynnu nôl oddi ar unrhyw raglen fwyd gan fod yr adran yn ddigon hyderus o safon y cynnyrch.

Mae pob ysgol gynradd efo bwydlen sydd wedi ei osod o wythnos i wythnos ac sy'n sicrhau bod bob plentyn sydd yn derbyn cinio ysgol yn cael o leiaf un pryd maethlon bob dydd. Mae prynu cynnyrch lleol yn costio ychydig yn fwy na sympiau o gynnyrch o Loegr, ond mae wedi galluogi'r adran i sicrhau prydau maethlon o safon sydd gyda dim byd ond y cynnyrch disgwylidig ynddo."

6. MATERION I'W PENDERFYNU GAN Y CYNGOR

Cabinet – 19 Chwefror 2013

a) Cyllideb 2013/14 a Strategaeth Ariannol 2013/14 – 2016/17

- i) Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan yr Aelod Cabinet Adnoddau.

Nododd bod y broses o sefydlu cyllideb flynyddol yn un gymhleth a hirfaith. Cyfeiriodd at y sesiynau esbonio a gynhaliwyd yn ddiweddar pryd y gwahoddwyd holl aelodau'r Cyngor i'w mynychu.

Parthed y Strategaeth Ariannol, mae'r Cyngor hwn yn unol ag ymarfer gorau yn sefydlu'r gyllideb flynyddol yng nghyd-destun y strategaeth ariannol, tymor canolig er mwyn sicrhau bod y gyllideb yn paratoi ar gyfer sefyllfaoedd i ddod yn hytrach na chyfarch anghenion un flwyddyn yn unig. Nododd mai cynllunio ymlaen yw nôd y Cyngor.

O ran y sefyllfa tros y bedair blynedd nesaf, dylid cynllunio i ddarganfod y bwlch ariannol o tros £32m, drwy gynllunio i gynyddu'r Dreth Gyngor ar gyfartaledd o 3.5% y flwyddyn fyddai'n darparu oddeutu £8m ar ben yr £8.7m o arbedion a gynlluniwyd eisoes ar eu cyfer. Anelir i ddarganfod y gweddill drwy osod targed effeithlonrwydd pellach o £6.4m a cheisio gwyro galw am wasanaethau'r Cyngor drwy fod yn rhagweithiol i osgoi creu galw am y gwasanaethau hynny gyda golwg ar ddarganfod £5m pellach. Gyda tebygolrwydd y byddai'n rhaid i'r gweddill ddod o doriadau, os na godir y Dreth Gyngor eleni, yna bydd angen gwneud toriadau anorfod.

Tynnodd sylw at argymhellion y Cabinet sy'n nodi cynnydd o 3.5% yn Nhrefn y Cyngor ar cyfer 2013/14 a gofynnodd i'r Cyngor fabwysiadu'r argymhellion hyn.

- ii) Gwahoddwyd aelodau i gyflwyno sylwadau.
- a) Nododd aelod bod chwyddiant oddeutu 2.5% ar hyn o bryd a bod costau byw yn gyffredinol yn cynyddu. Cyfeiriodd at gymal yn yr adroddiad sy'n nodi y bydd rhai cynghorau yng Nghymru'n cynyddu'r Dreth Gyngor llai na 3.5% ond yn yr un modd mae yna son yn y wasg yn ddiweddar am gynghorau sydd am gynyddu'r Dreth Gyngor llawer uwch, ac mae modd i'r Cyngor hwn wneud y naill neu'r llall os mai dyna yw ei ddymuniad. Tynnodd sylw bod dau Gyngor cyfagos yn pennu treth uwch na'r Cyngor hwn ac ambell i Gyngor arall yn rhewi'r dreth. Y codiad ar gyfartaledd trwy Gymru yw 2.5%. Deellir bod gan y Cyngor ddigon o falansau wrth gefn. Cynigiodd welliant sef y dylid rhewi'r Dreth Gyngor am 2013/14 a defnyddio'r £1.77m o falansau wrth gefn y Cyngor. Eiliwyd y cynnig.

Mewn ymateb, hysbysodd Dilwyn Williams, Cyfarwyddwr Corfforaethol os na chodir y Dreth Gyngor, yna yn anorfod byddai hyn yn ychwanegu at gyfanswm y toriadau y byddai'n rhaid eu darganfod gan mai am gyfnod cyfyngedig yn unig y byddai modd parhau i dddefnyddio balansau. Yr unig ddewis arall fyddai cynyddu'r Dreth Gyngor yn fwy fyth ar ôl 2013/14, ond 'roedd gallu'r Cyngor i wneud hynny'n gyfyngedig. Nododd bod saith Cyngor arall yng Nghymru gyda chodiad uwch yn y dreth a bod y cyfartaledd yn debygol o fod tros 3%. Nid yw defnyddio balansau yn ffordd o osgoi toriadau.

- b) Datganodd aelod bryder am effaith y toriadau ac 'roedd yn bryderus y byddai pobl fregus yn dioddef. 'Roedd yn cefnogi'r cynnydd o 3.5% yn y Dreth Gyngor.
- c) Nododd aelod y byddai cynyddu'r Dreth Gyngor yn sicr o effeithio ar fusnesion Gwynedd.
- ch) Nododd aelod arall ei bryder os y defnyddir y balansau i leihau'r cynnydd yn y dreth a'i bod yn bwysig gwarchod gwasanaethau.

- d) Cyfeiriodd aelod at bobl sydd ar gyflogau isel ac y byddai cynyddu'r dreth yn sicr o effeithio arnynt.
- dd) Nododd aelod bod 7% o drigolion Gwynedd yn derbyn budd-daliadau
- e) Nododd aelod bod 38% o gartrefi Gwynedd yn dioddef tlodi tanwydd. 'Roedd dyletswydd ar y Cyngor i geisio gwarchod pobl Gwynedd. 'Roedd yn cefnogi'r awgrym i rewi'r Dreth Gyngor am 2013/14.
- f) Cynigiodd aelod arall welliant pellach sef y dylid cynyddu'r Dreth Gyngor 2.5% ac eiliwyd y cynnig.
- ff) 'Roedd aelod o'r farn y dylid cyfarwyddo pobl sut i geisio am fudd-dâl treth ac y dylid lledaenu'r wybodaeth ar gyfer trigolion Gwynedd.
- g) Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod parthed nifer staff y Cyngor sy'n derbyn cyflog a budd-dal, hysbysodd Dilwyn Williams, Cyfarwyddwr Corfforaethol nid yw'r ffigurau ar gael ganddo.
- ng) Hysbysodd yr Aelod Cabinet Adnoddau ymhellach mai 13% ac nid 7% o drigolion Gwynedd sy'n derbyn budd-daliadau llawn gyda 5% yn derbyn budd-dâl rhannol. Nododd bod y dreth ystafell wely'n effeithio ar 1,350 o drigolion Gwynedd. Cydnabu bod gan y Cyngor gyfrifoldeb am drethdalwyr Gwynedd.

Yn unol â rheol gweithdrefn 19(6), cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y gwelliant sef y dylid rhewi'r Dreth Gyngor am 2013/14 a defnyddio'r £1.77m o falansau wrth gefn y Cyngor.

O blaid: (23) Y Cynghorwyr Endaf Cooke, Anwen Davies, Eddie Dogan, Tom Ellis, Gweno Glyn, Simon Glyn, Alwyn Gruffydd, John B. Hughes, Louise Hughes, Jason Humphreys, Aeron Jones, Llywarch Bowen Jones, Sion W. Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Christopher O'Neal, Nigel Pickavance, Peter Read, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Owain Williams, R.J. Wright.

Yn erbyn: (46) Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Lesley Day, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Huw Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Ll. Evans, Jean Forsyth, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, Peredur Jenkins, Anne Ll. Jones, Brian Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, John W. Jones, Linda W. Jones, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, W. Tudor Owen, John P. Roberts, Liz Saville Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Paul Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Gethin G. Williams, Hefin Williams, John W. Williams, R.H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies.

Atal pleidlais: (1) Y Cynghorydd Eric M. Jones

'Roedd y Cynghorydd Caerwyn Roberts wedi gadael y cyfarfod pan gymerwyd y bleidlais.

Adroddodd y Cadeirydd bod y gwelliant wedi syrthio.

Yn unol â rheol gweithdrefn 19(6), cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y gwelliant sef y dylid cynyddu'r Dreth Gyngor 2.5% am 2013/14.

O blaid: (25) Y Cynghorwyr Endaf Cooke, Anwen Davies, Lesley Day, Tom Ellis, Gweno Glyn, Simon Glyn, Alwyn Gruffydd, John B. Hughes, Louise Hughes, Jason Humphreys, Aeron Jones, Eric M. Jones, Llywarch Bowen Jones, Sion W. Jones, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Christopher O'Neal, Nigel Pickavance, Peter Read, Angela Russell, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Owain Williams, R.J. Wright.

Yn erbyn: (45) Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Eddie Dogan, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Huw Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Ll. Evans, Jean Forsyth, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, Peredur Jenkins, Anne Ll. Jones, Brian Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, John W. Jones, Linda W. Jones, Eryl Jones-Williams, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, W. Tudor Owen, John P. Roberts, Liz Saville Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Paul Thomas, Ann Williams, Gethin G. Williams, Hefin Williams, John W. Williams, R.H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies

'Roedd y Cynghorydd Caerwyn Roberts wedi gadael y cyfarfod pan gymerwyd y bleidlais.

Adroddodd y Cadeirydd bod y gwelliant wedi syrthio.

Yn unol â rheol gweithdrefn 19(6), cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y cynnig gwreiddiol sef y dylid cynyddu'r Dreth Gyngor 3.5% am 2013/14.

O blaid: (43) Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Eddie Dogan, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Huw Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Ll. Evans, Jean Forsyth, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, Peredur Jenkins, Anne Ll. Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, John W. Jones, Linda W. Jones, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, W. Tudor Owen, John P. Roberts, Liz Saville Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Paul Thomas, Ann Williams, Gethin G. Williams, Hefin Williams, John W. Williams, R.H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies.

Yn erbyn: (24) Y Cynghorwyr Endaf Cooke, Tom Ellis, Gweno Glyn, Simon Glyn, Alwyn Gruffydd, John B. Hughes, Louise Hughes, Jason Humphreys, Aeron Jones, Eric M. Jones, Llywarch Bowen Jones, Sion W. Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Christopher O'Neal, Nigel

Pickavance, Peter Read, Angela Russell, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gruffydd Williams, Owain Williams, R.J. Wright

Atal pleidlais: (1) Y Cyngorydd Lesley Day

'Roedd y Cyngorwyr Anwen Davies, Brian Jones a Caerwyn Roberts wedi gadael y cyfarfod pan gymerwyd y bleidlais.

Adroddodd y Cadeirydd y pasiwyd y cynnig.

PENDERFYNWYD

1a) Mabwysiadu cyllideb refeniw o £233.913m yn 2013/14 i'w rannu fesul gwasanaeth fel y nodir yn Atodiad 1 o adroddiad y Cabinet fydd hefyd yn golygu dibynnu ar arbedion o £1.921m yn 2013/14.

b) Y dylid cyllido'r swm yma drwy'r grant o £181.633m y byddwn yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru a £52.28m o'r Dreth Gyngor fyddai'n golygu cynnydd o 3.5% yn y Dreth Gyngor.

c) Fel rhan o'r gyllideb honno, y dylid cymeradwyo'r bidiau parhaol a nodir yn yr adroddiad sydd ynghlwm yn Atodiad 5 o adroddiad y Cabinet.

ch) Y dylid hefyd cymeradwyo bidiau unwaith ac am byth o £394,250 a nodir yn atodiad 5 i'w ariannu allan o'r £268,050 arian grant cymell perfformiad a gedwir bob blwyddyn at ddibenion unwaith ac am byth gan ychwanegu £126,200 pellach o'r adnodd Dreth Gyngor a osodwyd o'r neilltu ar gyfer 2015/16.

d) O ran y sefyllfa dros y 4 blynedd nesaf, y dylid cynllunio i ddarganfod y bwch ariannol o dros £32m a daflunnir ar gyfer y 4 blynedd i ddod drwy gynllunio i gynyddu'r Dreth Gyngor ar gyfartaledd o 3.5% y flwyddyn fydd yn darparu bron i £8m ar ben yr £8.7m o arbedion yr ydym wedi cynllunio ar eu cyfer yn barod.

dd) Y dylid anelu wedyn i ddarganfod y gweddill drwy osod targed effeithlonrwydd pellach o £6.4m a cheisio gwyro galw am wasanaethau'r Cyngor drwy fod yn rhagweithiol i osgoi creu galw am y gwasanaethau hynny gyda golwg ar ddarganfod £5m pellach. Byddai unrhyw swm ar ôl i'w ddarganfod wedyn yn gorfod dod o doriadau.

e) Cymeradwyo rhaglen gyfalaf o £20.839m ar gyfer 2013/14; £15.748m ar gyfer 2014/15 a £20.346 ar gyfer 2015/16 ar y cynlluniau a nodir yn Atodiad 3 (sy'n cynnwys hefyd y bidiau cyfalaf y manylir arnynt yn Atodiad 5)

f) Cytuno i ddileu'r cynllun arbedion "Cefnogaeth i Aelodau" (£54,000) o'r cynlluniau arbedion yn unol ag argymhelliad y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd.

2) Y dylid nodi i Gabinet y Cyngor, yn ei gyfarfod ar 20 Tachwedd 2012 gyfrifo'r symiau a ganlyn ar gyfer y flwyddyn 2013/2014 yn unol â'r rheoliadau a luniwyd dan Adran 33 (5) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ("Y Ddeddf") :-

(a) 48,888.55 yw'r swm a gyfrifwyd yn unol â'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995 fel y'i diwygiwyd fel ei sylfaen Dreth Gyngor am y flwyddyn.

(b) Rhan o ardal y Cyngor - Cymuned -

Aberdaron	520.26	Llanegryn	146.57
Aberdyfi	927.98	Llanelltyd	280.16
Abergwyngregyn	113.35	Llanengan	1,922.98
Abermaw	1,088.97	Llanfair	306.87
Arthog	606.52	Llanfihangel y Pennant	204.16
Bala	728.82	Llanfrothen	206.51
Bangor	3,521.77	Llangelynnin	391.95
Beddgelert	306.40	Llangywair	127.96
Bethesda	1,605.41	Llanllechid	323.58
Betws Garmon	129.98	Llanllyfni	1,334.78
Bontnewydd	423.69	Llannor	882.59
Botwnnog	421.62	Llanrug	1,077.73
Brithdir a Llanfachreth	388.54	Llanuwchllyn	306.38
Bryncrug	325.48	Llanwnda	746.28
Buan	224.49	Llanycil	180.39
Caernarfon	3,384.74	Llanystumdwy	839.03
Clynnog Fawr	425.88	Maentwrog	270.74
Corris	287.07	Mawddwy	323.00
Criccieth	901.66	Nefyn	1,358.67
Dolbenmaen	590.57	Pennal	208.55
Dolgellau	1,169.05	Penrhyndeudraeth	736.45
Dyffryn Ardudwy	778.29	Pentir	950.10
Ffestiniog	1,644.51	Pistyll	233.83
Harlech	725.46	Porthmadog	1,931.75
Llanaelhaearn	418.54	Pwllheli	1,643.91
Llanbedr	310.12	Talsarnau	297.94
Llanbedrog	677.40	Trawsfynydd	491.21
Llanberis	739.78	Tudweiliog	439.67
Llanddeiniolen	1,754.33	Tywyn	1,512.45
Llandderfel	480.97	Waunfawr	559.56
Llandwrog	967.43	Y Felinheli	1,026.63
Llandygai	955.64	Y Ganllwyd	81.45

sef y symiau a gyfrifwyd fel symiau Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

3) Bod y symiau a ganlyn yn cael eu pennu yn awr gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2013/2014 yn unol ag Adrannau 32 i 36 o'r Ddeddf.

(a) £352,081,970

Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(2)(a) i (e) o'r Ddeddf.

- (b) £116,098,340 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(3)(a) i (c) o'r Ddeddf
- (c) £235,983,630 Sef y swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm 3(a) uchod a chyfanswm 3(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32 (4) o'r Ddeddf, fel ei ofynion cyllideb ar gyfer y flwyddyn.
- (ch) £182,197,410 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y byddant yn daladwy yn ystod y flwyddyn i'w gronfa ar gyfer cyfan o'r Dreth Annomestig Genedlaethol a Grant Cynnal Refeniw, ynghyd a'r grant ar gyfer y Cynllun Lleihau Treth Gyngor llai amcangyfrif o'r gost i'r Cyngor o ryddhad dewisol o'r dreth annomestig a ganiateir.
- (d) £1,100.18 Sef y swm yn 3(c) uchod llai'r swm yn 3 (ch) uchod, y cyfan wedi ei rannu gan y swm a nodir yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 33 (1) o'r Ddeddf, sef swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn.
- (dd) £1,506,910 Sef cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34 (1) o'r Ddeddf.
- (e) £1,069.36 Sef y swm yn 3 (d) uchod llai'r canlyniad a geir wrth rannu'r swm yn 3 (dd) uchod â'r swm yn 2 (a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(2) fel swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle nad oes unrhyw eitem arbennig yn berthnasol.
- (f) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor -

	£		£
Aberdaron	1,081.85	Llane gryn	1,096.65
Aberdyfi	1,093.89	Llanelltyd	1,090.78
Abergwyngre gyn	1,082.59	Llanengan	1,090.00
Abermaw	1,094.15	Llanfair	1,088.10
Arthog	1,085.02	Llanfihangel y Pennant	1,089.93
Bala	1,092.00	Llanfrothen	1,089.70
Bangor	1,147.91	Llangelynnin	1,084.67
Beddgelert	1,090.90	Llangywair	1,085.30
Bethesda	1,101.28	Llanllechid	1,083.27
Betws Garmon	1,077.05	Llanllyfni	1,094.79
Bontnewydd	1,095.32	Llannor	1,083.70
Botwnnog	1,078.85	Llanrug	1,088.38
Brithdir a Llanfachreth	1,084.80	Llanuwchllyn	1,098.08
Bryncrug	1,089.27	Llanwnda	1,091.74
Buan	1,086.06	Llanycil	1,087.65
Caernarfon	1,124.65	Llanystumdwy	1,084.26
Clynnog Fawr	1,083.92	Maentwrog	1,089.67
Corris	1,089.47	Mawddwy	1,084.07
Criccieth	1,107.07	Nefyn	1,100.77
Dolbenmaen	1,086.29	Pennal	1,093.34
Dolgellau	1,111.27	Penrhyndeudraeth	1,115.53
Dyffryn Ardudwy	1,093.77	Pentir	1,096.60
Ffestiniog	1,112.84	Pistyll	1,088.60
Harlech	1,090.04	Porthmadog	1,096.02
Llanaelhaearn	1,098.03	Pwllheli	1,111.03
Llanbedr	1,095.16	Talsarnau	1,102.92
Llanbedrog	1,088.92	Trawsfynydd	1,092.77
Llanberis	1,095.04	Tudweiliog	1,081.64
Llanddeiniolen	1,075.06	Tywyn	1,099.77
Llandderfel	1,083.08	Waunfawr	1,090.81
Llandwrog	1,101.40	Y Felinheli	1,095.66
Llandygai	1,087.11	Y Ganllwyd	1,106.19

sef y symiau a geir trwy ychwanegu symiau'r eitem neu eitemau arbennig sy'n berthnasol i dai annedd yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor y cyfeiriwyd atynt uchod, at y swm a geir yn 3 (e) uchod wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn 2 (b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 34 (3) o'r Ddeddf, fel symiau sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

ff)Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor, y ffigyrau a nodir yn Atodiad 1, sef y symiau a geir trwy luosi'r symiau yn 3 (f) uchod â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau a nodir yn Adran 5 (1) o'r Ddeddf, yn berthnasol i dai annedd a restrir mewn band prasio arbennig wedi'i rannu â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau hynny'n berthnasol i dai a restrir ym mand prasio D, a gyfrifir gan

y Cyngor, yn unol ag Adran 36 (1) o'r Ddeddf, yn symiau sydd i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn ar gyfer y categorïau o dai annedd a restrir yn y gwahanol fandiau priso.

4. Nodi ar gyfer y flwyddyn 2013/2014 fod Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru wedi nodi'r symiau a ganlyn mewn praecept a roddwyd i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 o'r Ddeddf ar gyfer pob un o'r categorïau o dai annedd a ddangosir isod:

Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
148.74	173.53	198.32	223.11	272.69	322.27	371.85	446.22	520.59

5. Wedi pennu'r cyfanswm ym mhob achos o'r symiau 3 (ff) a 4 uchod, bod y Cyngor, yn unol ag Adran 30 (2) o'r Ddeddf trwy hyn, yn pennu'r symiau a nodir yn Atodiad 2 ar gyfer y Dreth Gyngor yn y flwyddyn 2013/2014 ar gyfer pob categori o dai annedd a ddangosir yn yr Atodiad.

Pwyllgor Archwilio – 14 Chwefror 2013

- b) Rheolaeth Trysorlys – Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, Strategaeth Darpariaeth Lleiafswm Refeniw a Strategaeth Fuddsoddiad Flynyddol ar gyfer 2013/14**
- i) Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Cyllid.
- ii) Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan yr Aelod Cabinet Adnoddau a nododd i aelodau'r Pwyllgor Archwilio gael hyfforddiant ar y Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys gan Gwmni Arlingclose ar 29 Ionawr 2013. Nododd y craffwyd yr adroddiad Rheolaeth Trysorlys gan y Pwyllgor Archwilio ar 14 Chwefror 2013 a derbyniwyd y cynigion yn gyffredinol yn dilyn cwestiynau gan aelodau.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, y Strategaeth Darpariaeth Lleiafswm Refeniw a'r Strategaeth Buddsoddi Flynyddol am 2013/14 (Atodiad A), y Dangosyddion Darbodus (Atodiad B) a'r Atodlenni Rheolaeth Trysorlys (Atodiad C).

7. PWYLLGORAU ARDAL

- a) Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan yr Aelod Cabinet Gofal Cwsmer.

Nododd y penderfynwyd yn y Cyngor ar 21 Mehefin 2012 i sefydlu gweithgor trawsbleidiol er mwyn ystyried beth yw cryfderau a gwendidau'r pwyllgorau ardal o ystyried y drefn rheolaethol newydd y mae'n rhaid gweithio iddynt, ac mae'n amlwg bod yna ddymuniad cryf gan nifer o aelodau i gadw'r hunaniaeth ardal, a'r hawl i drafod materion o'r persbectif hyn. Rhoddodd fanylion am gryfderau'r pwyllgorau ardal a

nodwyd gan y gweithgor. Nododd hefyd y rhwystredigaethau ynglyn â'r pwyllgorau ardal.

Ystyriodd y gweithgor yr opsiynau canlynol –

Opsiwn 1 – Dileu'r pwyllgorau ardal heb unrhyw beth yn eu lle.

Opsiwn 2 – Dileu'r pwyllgorau ardal gan eu disodli gyda Fforymau Ardal.

Opsiwn 3 – Parhau gyda'r pwyllgorau ardal yn eu ffurf presennol.

Opsiwn 4 – Parhau gyda phwyllgorau ardal mewn ffurf addasedig.

Cafwyd cytundeb unfrydol o blaid Opsiwn 4, a chytunwyd ar y newidiadau canlynol i'r pwyllgorau presennol er mwyn ychwanegu gwerth –

- Y dylid cynnal sesiynau mwy anffurfiol o fewn ardaloedd (heb y hualau pwyllgor arferol) er mwyn cynnal deialog "go iawn" a thrafodaeth ar lefel ardal.
- Er mwyn atgyfnerthu hyn, dylid eu hail enwi yn "Cynulliad Ardal" er mwyn cydnabod y gwahaniaeth rhyngddynt a phwyllgorau ffurfiol y Cyngor sy'n gallu penderfynu ar faterion o fewn eu maes llafur.
- Oherwydd maint Fforwm Arfon ar gyfer cael deialog ystyrion, dylid newid i bedair ardal (dwy yn Arfon) fel bod y ddau "Gynulliad" yn Ardal Arfon yn dod yn fwy tebyg o ran maint i rai Dwyfor a Meirionnydd.
- Y dylid gweithredu ar sail bod Aelod Cabinet yn cyflwyno adroddiad blynyddol ar yr hyn sy'n digwydd o fewn ei wasanaeth gyda gogwydd ar yr ardal benodol (oni bai bod hyn am ddigwydd yn y Cyngor) gydag unrhyw bwyntiau gweithredu'n cael eu cyfarch gan yr Aelod Cabinet neu drwy gyfeiriad i Bwyllgor Craffu.
- Dylid defnyddio'r trefniadau hyn ar gyfer hyfforddiant.
- Y dylid eu defnyddio i ymgynghori gydag aelodau lle mae angen rhoddi cyfle i holl aelodau ardal benodol roddi mewnbyn i ddatblygiad polisi neu drefn.
- Y dylent gynnal cyfarfod blynyddol gyda chynghorau cymuned/busnesau lleol er mwyn ymddwyn fel pont rhwng y cyrff hynny a'r Cyngor.

Nododd y byddai trefn ymarferol cynnal a rheoli'r Cynulliad Ardal yn fater i'r cynulliad ardal unigol ei reoli yn unol â chyfraith cyffredinol. Mater i'r Cynulliad Ardal fyddai penderfynu ar amllder y cyfarfodydd a'r materion i'w trafod. Yn ymarferol, pe byddai Aelod Cabinet yn bwriadu datblygu cynllun fyddai'n berthnasol i ardal benodol, gallai ddefnyddio'r Cynulliad Ardal i wyntyllu dyheadau a dymuniadau'r ardal wrth ddatblygu cynigion. Yn ogystal, pe byddai aelod yn ystyried bod yna fater gwasanaeth yn effeithio'n benodol ar yr ardal honno yn unig, yna byddai'n bosibl gofyn i'r Aelod Cabinet perthnasol ddod i'r Cyfarfod Cynulliad i'w drafod.

Trafodwyd yr adroddiad gan y Grŵp Busnes ar 18 Chwefror 2013 ac iddynt gymeradwyo'r argymhelliad ond ei fod yn weithredol yn dilyn y Cyngor Blynyddol ar 2 Mai 2013. Yn ogystal bu iddynt gymeradwyo bod angen i'r mater gael ei adolygu eto ymhenni blwyddyn.

- b) Gwahoddwyd aelodau i gyflwyno sylwadau.
- i) 'Roedd y mwyafrif o'r aelodau'n croesawu'r argymhelliad gan ei fod yn ffordd bendant ymlaen ac y byddai modd adeiladu arno.
- ii) Nododd rhai aelodau nad oeddynt yn fodlon eu hail enwi'n "Cynulliad Ardal" ac y dylid glynu at yr enw "Pwyllgor Ardal".
- iii) Gofynnodd aelod sut y bwriedir rhannu Ardal Arfon yn ddwy ran. Mewn ymateb, hysbysodd yr Aelod Cabinet Gofal Cwsmer y bydd angen trafodaeth pellach ynglyn â hyn.
- iv) Nododd aelod i Bwyllgor Ardal Meirionnydd yn arferol gyfarfod chwe gwaith y flwyddyn ond mai'r bwriad o hyn ymlaen fyddai iddo gyfarfod pedair gwaith ac nid oedd yn fodlon â hynny. Mewn ymateb, hysbysodd Cadeirydd y Cyngor mai mater i'r "Cynulliad Ardal" yw penderfynu ar amllder y cyfarfodydd.
- v) Cyfeiriodd aelod at y posibilrwydd o sefydlu is-bwyllgorau trawsffiniol. Mewn ymateb, hysbysodd Cadeirydd y Cyngor mai mater eto i'r "Cynulliad Ardal" fyddai ystyried hynny.
- vi) Nododd aelod arall bod trafod materion lleol yn holl bwysig.

PENDERFYNWYD derbyn cynnig unfrydol y Gweithgor Trawsbleidiol i barhau gyda'r pwyllgorau ardal, ond i ddiwygio'r ffordd y defnyddir hwy yn unol â'r hyn a argymhellir gan y gweithgor – hyn yn weithredol ar ôl y Cyngor Blynyddol ar 2 Mai 2013.

8. CYFLOGAU AELODAU

- a) Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan y Cynghorydd Stephen Churchman, Cadeirydd y Pwyllgor Uwch Gyflogau Aelodau.

Nododd y penderfynodd y Cyngor ar 17 Mai 2012 i ddyrannu 16 o'r 18 uwch gyflog sy'n bosibl eu dyrannu i aelodau i Arweinydd y Cyngor a hyd at 9 aelod o'r Cabinet (gan gynnwys unrhyw Ddirprwy Arweinydd), Cadeiryddion y tri Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgorau Archwilio, Cynllunio a Thrwyddedu. Penderfynwyd yn y Cyngor ar 6 Rhagfyr 2012 i ddyrannu un o'r ddau uwch gyflog a oedd yn weddill i Arweinydd yr wrthblaid fwyaf am weddill blwyddyn bresennol y Cyngor. Golygai hyn bod un uwch gyflog yn weddill heb ei dyrannu. Yn yr un cyfarfod, penderfynwyd sefydlu pwyllgor arbennig gydag aelodaeth o'r fainc gefn a ddim i gynnwys cadeiryddion pwyllgorau, ar sail cydbwysedd gwleidyddol, i edrych ar elfen gwaith cadeiryddion y pwyllgorau eraill a chyflwyno argymhelliad i'r cyfarfod hwn o'r Cyngor.

Cynhaliwyd y cyfarfod arbennig ar 22 Ionawr 2013 i ystyried gwybodaeth a gyflwynwyd ar gyfer y pwyllgorau eraill sef Gwasanaethau Democraataidd, Iaith, Apelau Cyflogaeth, Pensiynau a'r Pwyllgorau Ardal.

Wrth geisio dod i benderfyniad, bu'r pwyllgor yn pwysu a mesur yr ystyriaethau canlynol –

- i) Pwysau gwaith
- ii) Pwysigrwydd y rôl i gyd-aelodau
- iii) Rôl arweiniol a datblygol y pwyllgor

Rhannwyd gwybodaeth i'r pwyllgor am nifer cyfarfodydd, gofynion gan swyddogion tu allan i gyfarfodydd y pwyllgor, rôl y cadeirydd a gofynion pellach tu allan i gyfarfodydd y pwyllgor. Nododd aelodau'r pwyllgor ei bod yn anodd iawn asesu'n gywir ar hyn o bryd gan bod ambell bwyllgor yn parhau i ddatblygu a'r gofynion yn newid/newydd. Nodwyd hefyd i'r dasg fod yn un anodd iawn wrth geisio cymharu swyddogaeth cadeiryddion y gwahanol bwyllgorau. Fodd bynnag, daethpwyd i'r cagliadau canlynol –

- Na fyddai'n briodol dyrannu'r un uwch gyflog sy'n weddill i Gadeirydd Pwyllgor Ardal oherwydd bod tri ohonynt ac mai dim ond un uwch gyflog sy'n weddill. Yn ogystal, nid yw'r Cyngor yn gwneud penderfyniad ar ddyfodol y pwyllgorau ardal tan y cyfarfod hwn.
- Ni fyddai'n briodol ystyried dyrannu'r uwch gyflog sy'n weddill i'r Pwyllgor Pensiynau yn rhannol gan bod darpariaethau'r pwyllgor hwnnw'n wahanol i weddill pwyllgorau'r Cyngor. Yn ogystal, 'roedd angen ymchwilio i weld a fyddai modd cydnabod y rôl hwnnw tu allan i drefniadau uwch gyflogau'r Cyngor.
- Pwysu a mesur y gweddill o'r pwyllgorau y gellid eu hystyried yn erbyn y ffactorau a'u gosod mewn trefn yn erbyn y ffactorau hynny.

Nododd mai casgliad y pwyllgor oedd y dylid dyrannu'r uwch gyflog sy'n weddill i Gadeirydd y Pwyllgor Apelau Cyflogaeth.

b) Gwahoddwyd aelodau i gyflwyno sylwadau.

- i) Mewn perthynas â'r penderfyniad a wnaed eisoes i ddyrannu uwch gyflog i Arweinydd y Grŵp wrthblaid fwyaf am weddill blwyddyn bresennol y Cyngor, nododd aelod bod yna bump carfan ond pedair plaid ar y Cyngor a gofynnodd am eglurhad am hyn.

Mewn ymateb, hysbysodd y Swyddog Monitro bod adroddiad blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol yn nodi bod rhaid i Gyngor roddi Uwch Gyflog i Arweinydd y Grŵp wrthblaid mwyaf, cyn belled â bod y grŵp yn bodloni gofyniad y panel o fod â dim llai na 10% o holl aelodau'r Cyngor.

PENDERFYNWYD dyrannu'r uwch gyflog sy'n weddill i Gadeirydd y Pwyllgor Apelau Cyflogaeth, ond ei adolygu ymhen blwyddyn fel mae pwysau gwaith y gwahanol bwyllgorau'n sefydlogi.

9. CADEIRYDD Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Adroddwyd bod y Cynghorydd Dewi Owen wedi ymddiswyddo fel Cadeirydd y Pwyllgor a bod angen ethol olynydd iddo.

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Lesley Day yn Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

10. ADRODDIAD BLYNYDDOL YR AELOD CABINET GOFAL

- a) Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Gofal yr adroddiad blynyddol a oedd yn diweddarau'r Cyngor parthed y datblygiadau a fu ym maes gwaith a gofal cymdeithasol yng Ngwynedd tros y flwyddyn ddiwethaf gan roddi sylw arbennig hefyd i'r hyn sydd ar y gweill tros y flwyddyn nesaf yn sgîl datblygiadau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol.

Tynnodd sylw at y materion canlynol –

- Arweinyddiaeth
- Diogelu ac Amddiffyn
- Archwiliadau
- Perfformiad y Gwasanaeth
- Adnoddau
- Penodi Pencampwyr
- Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy
- Cymunedau Cynaliadwy a Gwaith Ataliol

- b) Codwyd rhai cwestiynau gan yr aelodau ar yr adroddiad blynyddol ac ymatebodd yr Aelod Cabinet yn briodol iddynt.

Diolchwyd i'r Aelod Cabinet am yr adroddiad

11. FFORDD GWYNEDD

Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan Arweinydd y Cyngor gan dynnu sylw'r aelodau at gyflwyniad y Prif Weithredwr i'r Cyngor ar 6 Rhagfyr 2012 a oedd yn –

- a) Amlygu'r rhagolwg y byddai'r her gyllidol sy'n wynebu'r Cyngor yn dwysau ac yn parhau'n hirach na'r disgwyl ar y dechrau.
- b) Dangos y byddai canolbwyntio ar fesurau effeithlonrwydd yn unig yn annigonol i gau'r bwch cyllidol a bod angen gwneud toriadau sylweddol i wasanaethau.
- c) Awgrymu bod angen dull amgen i leihau ac oedi gwneud toriadau yn y gwasanaethau, sef rheoli'r galw.
- ch) Tystiolaethu lefel uchel y gallai hyn fod yn opsiwn posibl i'r dyfodol.
- d) Rhestru rhai o'r pethau y byddai'n rhaid eu newid er mwyn cynyddu'r tebygrwydd i'r strategaeth fod yn llwyddiannus.

Nododd yn y drafodaeth a ddilynwyd, daeth yn amlwg, er bod amheuan gan rhai aelodau, bod 80% yn cytuno neu'n cytuno'n gryf (fel rhan o bleidlais anffurfiol) y dylai'r Cyngor fabwysiadu'r dull strategol hwn.

Cyfeiriodd at ddogfen strategol gychwynnol a baratowyd sy'n strategaeth ar lefel uchel iawn ac yn crynhoi'r cysyniad a'r egwyddorion o reoli'r galw ac yn amlygu'r meysydd sydd angen gwaith ychwanegol, manylach. Gofynnodd i'r Cyngor gymeradwyo'r ddogfen fel sail i –

- Gynnal trafodaethau ffurfiol gyda phartneriaid yn lleol, rhanbarthol ac yn genedlaethol.
- Baratoi adnoddau cyllidol yn fewnol ac yn allanol i gefnogi'r cam o gynllunio a gweithredu'r strategaeth.
- Ennill y sgiliau a'r gallu angenrheidiol i fod yn llwyddiannus.
- Werthuso'r hyn sy'n gweithio'n dda ar hyn o bryd ac adnabod bylchau yn y ddarpariaeth.
- Gysylltu â'r cyhoedd er mwyn sefydlu dealltwriaeth gwell o sut allai dinasyddion a gwasanaethau cyhoeddus weithio'n well â'i gilydd er mwyn ymdopi â'r her gyllidol.
- Sefydlu trefniadau llywodraethu priodol, sy'n adeiladu ar strwythurau presennol, lle'n bosibl, er mwyn sicrhau cynnydd llwyddiannus.

Bwriediir adrodd yn ôl yn achlysurol ar ddatblygiad a chynnydd y strategaeth ac argymhell unrhyw newidiadau i gyfeiriad cyffredinol y strategaeth.

Cyfeiriodd y Prif Weithredwr bod yr arbedion a wnaed gan y Cyngor yn ystod y blynyddoedd diwethaf wedi effeithio ar swyddi. Nododd bod y problemau ariannol yn debygol o waethygu tros y saith neu wyth mlynedd nesaf ac felly mae'n bosibl i'r Cyngor newid cyfeiriad ychydig. Yn ogystal â'r strategaeth effeithlonrwydd ceisir ymdrechu i wneud rhywbeth am y galw am wasanaethau sy'n cyfrannu at y bwch ariannol. Nid oedd yn gwarantu y byddai mabwysiadu'r strategaeth hwn yn llwyddiant ond byddai'r risg o beidio gwneud dim yn waeth na'r risg o fetu gyda'r math hwn o strategaeth.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r strategaeth gychwynnol fel sail i'r amcan a nodir uchod.

12. DYDDIADAU CYFARFODYDD Y CYNGOR AR GYFER 2013/14

Cyflwynwyd, i'w mabwysiadu, dyddiadau cyfarfodydd y Cyngor ar gyfer 2013/14.

Tynnwyd sylw gan Arweinydd y Cyngor bod dau ddyddiad a nodwyd ar gyfer Hyfforddiant Aelodau, sef 22 Mai a 18 Medi yn gwrthdaro gyda Phwyllgorau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ac yn wyneb hynny, awgrymodd eu newid i 24 Mai i 2 Hydref.

Nododd hefyd bod y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau yn awyddus i ystyried amllder eu cyfarfodydd. Nododd aelod arall y cynhaliwyd chwe cyfarfod o'r pwyllgor hyd yn hyn oherwydd bod ei faes gwaith mor enfawr.

Mewn ymateb, hysbysodd y Swyddog Monitro y bwriedir cyflwyno adroddiad ar hyn i'r Cyngor Blynyddol ar 2 Mai 2013.

PENDERFYNWYD mabwysiadu dyddiadau cyfarfodydd y Cyngor ar gyfer 2013/14 gyda'r newidiadau uchod.

13. DATGANIAD POLISI TÂL AR GYFER 2013/14

- a) Gosodwyd cefndir a chyd-destun i'r adroddiad gan Arweinydd y Cyngor.

Nododd, am y tro cyntaf y llynedd, 'roedd rhwymedigaeth gyfreithiol ar bob Cyngor i fabwysiadu datganiad polisi tâl ar sail flynyddol. Yn unol â gofynion y ddarpariaeth statudol, swyddogaeth i'r Cyngor llawn ddylai hwn fod. Pan fabwysiadodd y Cyngor y datganiad polis tâl ar gyfer eleni ym Mehefin 2012, penderfynwyd gofyn i'r Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion adolygu cynladwyedd y polisi tâl i'r dyfodol ac adrodd yn ôl i'r Cyngor. Cynhaliwyd cyfarfod o'r Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion ar 13 Chwefror 2013 pan ystyriwyd adroddiad y Prif Weithredwr. Cyn adolygu'r polisi tâl ar gyfer y flwyddyn nesaf, ystyriwyd y prif newidiadau strwythurol yr ymgwymerwyd â hwy yn ystod y flwyddyn ac aseswyd goblygiadau'r newidiadau hynny ar y polisi tâl. 'Roedd y newidiadau'n ymwneud â –

- i) Dileu dwy swydd pennaeth gwasanaeth sef Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol a Gwasanaethau Darparu a chreu swydd pennaeth gwasanaeth newydd sef Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden. Golygai'r newid hwn bod rhai o gyn gyfrifoldebau'r Pennaeth Gwasanaethau Darparu'n cael eu trosglwyddo i dri phennaeth gwasanaeth sef Gofal Cwsmer, Addysg a Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
- ii) Chanlyniadau'r gofyn statudol i greu swyddogaeth Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth ar wahân a ychwanegwyd at gyfrifoldebau'r Pennaeth Strategol a Gwella.

Fel sy'n digwydd gyda swyddi eraill o fewn y Cyngor pan fyddai newid mewn cyfrifoldebau, arferir goblygiadau'r newidiadau hyn ar y lefelau tâl. Fe'u harferir yn annibynnol gan ddefnyddio'r fethodoleg ar gyfer arfarnu swyddi prif swyddogion a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn 2009.

Derbyniodd y pwyllgor argymhellion y Prif Weithredwr, yn seiliedig ar yr arfarniad, na ddylai'r un o'r swyddi presennol dderbyn tâl ychwanegol ar gyfer y cyfrifoldebau newydd. Derbyniwyd hefyd y dylid gosod cyflog y swydd newydd, Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden gan ddefnyddio'r un polisi (chwartel isaf) a'r swyddi cyfarwyddwyr a'r Pennaeth Addysg. Pan gymhwysir y polisi hwn i faint y swydd wedi ei harfarnu, mae gyfwerth â graddfa cyflog gydag uchafswm cyflog o £80,972. Mae'r arbediad cyffredinol i'r Cyngor yn sgîl yr ailstrwythuro hwn a phe mabwysiedir y raddfa cyflog, tros £110,000 y flwyddyn.

Nododd y derbyniodd y pwyllgor argymhellion y Prif Weithredwr y dylai'r meincnodau gwreiddiol gymhwyso i dâl Prif Swyddogion ar gyfer 2013/14 (h.y. y chwartel isaf a'r canolrif ar gyfer yr un lefel o swyddi) a hefyd bod yr ailraddio o dâl gwirioneddol i lefelau meincnod yn digwydd nesaf yn 2015/16.

Argymhellodd y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion fel a ganlyn –

- Y dylid gosod tâl y swydd Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden newydd ar £80,972 o 1 Medi 2012 ac adolygu'r sefyllfa ymhen 6 mis.
- Nad oes unrhyw newid i fandiau cyflog gweddill y Penaethiaid Gwasanaeth a effeithiwyd gan yr ailstrwythuro y llynedd.
- Nad oes unrhyw newid i'r polisi tâl cyffredinol am y flwyddyn nesaf yn nhermau'r lefelau meincnod h.y. lefel canolrif a chwarterl isaf ar gyfer yr un swyddi.
- Bod yr ailraddio o dâl gwirioneddol i lefelau meincnod yn digwydd nesaf yn 2015/16.
- Y dylid awdurdodi'r Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion i gadw'r polisi tâl dan arolwg gan wneud argymhellion i'r Cyngor fel bo'n briodol.

b) Gwahoddwyd aelodau i gyflwyno sylwadau.

i) Gofynnodd aelod beth oedd y gost o gyflogi'r ymgynghorwyr i arfarnu rolau rhai o swyddi'r Penaethiaid Gwasanaeth.

Mewn ymateb, hysbysodd y Prif Weithredwr nad oedd y manylion ar gael ganddo ar hyn o bryd ond addawodd gyfleu'r wybodaeth i'r aelod.

ii) Tynnwyd sylw gan aelod at y ffaith bod rhai swyddogion yn ymddeol o wasanaeth y Cyngor ac yna yn cael eu hail gyflogi. Cyfeiriodd at gymal yn y datganiad polisi tâl sef "*nid yw'r Cyngor yn eithrio cyn swyddogion a dderbyniodd daliadau diswyddo, ar sail gormodedd neu bensiwn, rhag cael eu hail gyflogi*".

Mewn ymateb, hysbysodd y Prif Weithredwr y byddai'n bosibl ailedrych ar eiriad y cymal hwn ar gyfer y flwyddyn ddilynol .

iii) Nododd aelod ei fod yn gwrthwynebu i'r Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden newydd gael y codiad cyflog oherwydd bod cyflogau swyddogion eraill wedi eu rhewi ers 2009. 'Roedd o'r farn y dylid gohirio gosod tâl y swydd hon hyd nes y ceir setliad parthed cyflogau gweddill staff y Cyngor.

Mewn ymateb, hysbysodd y Prif Weithredwr gan y crewyd swydd newydd, nid oedd cyflog ar ei gyfer oherwydd nad oedd wedi ei arfarnu. Rhoddwyd cyflog tros dro i'r swydd hyd nes y gwnaed yr arfarnu yn unol â'r gyfundrefn a weithredir ar gyfer pob swyddog arall. Ar y pryd 'roedd brys i lenwi'r swydd ac felly ni chafwyd cyfle i'w arfarnu. Cyfeiriodd at swyddi Penaethiaid Gwasanaeth eraill a aseswyd a oedd wedi derbyn cyfrifoldebau ychwanegol, ond nid oedd maint eu cyfrifoldebau yn ddigon i fynd tros y trothwy i gyfiawnhau band cyflog uwch.

iv) Cyfeiriodd aelod yr ehangwyd y swydd cryn tipyn ac felly 'roedd ychwaneg o gyfrifoldebau ynghlwm â hi.

- v) Nododd aelod y gwneir arbedion o £110,000 y flwyddyn i'r Cyngor yn sgîl yr ailstrwythuro hwn.

PENDERFYNWYD derbyn argymhellion y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion a nodir uchod, a mabwysiadu'r datganiad polisi tâl yn Atodiad 1 o'r adroddiad ar gyfer 2013/14.

14. RHYBUDD O GYNNIG

- a) Cyflwynwyd adroddiad y Cyngorydd R.H. Wyn Williams, Aelod Cabinet Gofal, mewn ymateb i rybudd o gynnig ynglyn â gofal iechyd yng Ngogledd Cymru.
- b) Cyflwynodd yr aelodau y sylwadau canlynol -
- Bod staff Ysbyty Coffa Blaenau Ffestiniog yn bryderus iawn am ddyfodol eu swyddi yn wyneb y penderfyniad i gau'r ysbyty ym mis Mai 2013.
 - Bod Ysbyty Alltwen yn llawn a sonnir am roddi chwe gwely ychwanegol yno.
 - Pryder am symud pobl allan o'u cynefin.
 - Pryder mai'r gwasanaethau cymdeithasol fyddai'n gorfod wynebu cost y newidiadau trwy ragor o alw arnynt.
 - Pryder am ddyfodol y gwasanaeth pelydr x yn Ysbyty Dolgellau.
 - Y dylid erfyn ar y Cyngor lechyd Cymuned i ofyn i'r Bwrdd lechyd beidio gweithredu'r cynlluniau hyd nes y byddant yn gallu ymateb i'r pryderon.
 - Bod yr offer pelydr x yn Ysbyty Coffa Blaenau Ffestiniog yn weddol newydd ac mai gwastraff arian fyddai gwneud i ffwrdd â'r gwasanaeth yno.
 - Bod y Bwrdd lechyd yn aros am benderfyniad gan Lywodraeth Cymru ynglyn â'r achos busnes a gyflwynwyd mewn perthynas â datblygiad Ysbyty Tywyn ac y dylid pwysu am ddyddiad dechrau'r gwaith.
 - Y dylid annog y Bwrdd lechyd i ailedrych ar eu cynlluniau er mwyn cadw'r gwasanaethau yn yr ardaloedd.
 - Y dylai'r Cyngorwyr Linda W. Jones a Peter Read fod yn rhan o unrhyw ddirprwyaeth i gyfarfod cynrychiolwyr o'r Bwrdd lechyd.
 - Bod y staff nyrsio yn Ysbyty Tywyn yn bryderus am ddyfodol eu swyddi.
 - Y gwrthwynebir y bwriad i gau'r uned pelydr x yn Ysbyty Tywyn.
 - Y croesewir y swm o £4m rhaglen gyfalaf ar gyfer datblygu safle Ysbyty Coffa Blaenau Ffestiniog ond deellir fodd bynnag na dderbynnir rhagor o gleifion i'r ysbyty o heddiw ymlaen. 'Roedd angen gwybodaeth gan y Bwrdd lechyd o'r amserlen i weithredu'r swm o £4m.
 - Bod angen gwybodaeth rhagblaen lle y bwriedir symud yr 11 o gleifion o Ysbyty Coffa Blaenau Ffestiniog.

PENDERFYNWYD bod yr Aelod Cabinet Gofal i gyfleu'r sylwadau uchod i Fwrdd lechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.30 p.m. a daeth i ben am 5.45p.m.

CADEIRYDD